

אני לא זוכר אם הוא התכוון גם ללמוד את ביאור הגר"א, עכ"פ אני למדתי גם ביאור הגר"א. ומי שלומד כך – יש לו סיפוק עצום, כי הוא מחזיק משהו ביד. לא כל אחד מסוגל ללמוד כך, החזון איש עצמו למד בדרך הזו את כל התורה כולה.

פעם שאל החזון איש בחור צעיר: "עם אילו ראשונים הנך לומד?" השיב הבחור: "עם כולם". חייך החזון איש ואמר: "כלומר, עם אף אחד לא" (מעשה איש).

ולפי דרכו – 'חידוש תורה' זהו לא פלפול מבריק בסברא כמו שמקובל היום לחשוב, אלא הבירור מה התחדש בתירוץ שלא ידענו בקושיא – זהו חידוש שצריך לכתוב.

פעם אמר לי החזון איש: "מי שלא מבין את המהרש"א – סימן שלא הבין את הגמרא".

פעם ביקר מרן הגאון רבי דב לנדאו שליט"א ראש ישיבת סלבודקה בביתו של סבא, ושוחחו רבות על החזו"א. סבא סיפר אז: החזון איש אמר לי פעם דבר מופלא: "ההשקפה הראשונה בסברא שעולה בעת הלימוד – בדרך כלל היא ההשקפה הנכונה". וסבא הסביר, כי הפשטות והישרות תמיד אמת, ובדרך כלל המחשבה הראשונה היא הפשוטה והישרה. באגרת ס"א ב'קובץ אגרות' פותח החזון איש במשפט הבא: "כשם שהפשטות והאמת שמות נרדפות – כך הקיצוניות והגדלות שמות נרדפות" (למעט בינוניות).

במענה לשאלתו של רבי דב שליט"א בביקור הני"ל, האם לחזון איש היה עסק בתורת הנסתר, סבא השיב: בדידי הוה עובדא – פעם נכנסתי לחדרו של החזון איש, הוא שכב במיטתו וכתב חידושי תורה כדרכו. הרגשתי בנוח לשבת סמוך אליו (זו היתה האוירה הנינוחה והנעימה במחיצתו). על הכר היה מונח ספר, לקחתי אותו בידי והתחלתי לעיין בו – היה זה ספר 'עץ חיים' של המקובל רבי חיים ויטאל. החזון הרים את עיניו מהכתיבה ונעץ בי עיניים חריפות... כמובן שסגרתי מידי את הספר, ומאז אני יודע כי היה לחזון איש עסק בתורת הנסתר. באותה תקופה היו לחזון איש ספרים בודדים בלבד, בקושי ש"ס שלם ושלחן ערוך ועוד כמה ספרים בודדים, וספר 'עץ חיים' היה אחד מהם.

עצתו אמונה

מעולם לא שאלתי אותו על ההנהגה שלו כשהוא עונה תשובות לקהל שבא להתייעץ עמו, מלבד פעם אחת: נכנס יהודי לחדר ובקש ממני לצאת מהחדר כי הוא מעונין לדבר עם החזון איש ביחידות. החזון איש הורה לי לצאת למרפסת של החדר והוסיף – 'אינך צריך לסגור את הדלת'.

יצאתי, ושמעתי במרפסת את השאלה ואת התשובה. מתנועות ידיו של החזון איש היה ניכר שהוא לא מרוצה מהשאלה. אח"כ העזתי פני (אולי לא הייתי צריך לעשות כך) ושאלתי אותו מהיכן הוא לקח את התשובה הזו. מיד הוא אמר לי (באידיש): 'זה לא רוח הקודש', ואז הוא חשב מספר דקות והראה לי איך הוא הגיע לתשובה הזו. מכל מקום היה ניכר שבשעה שהוא ענה את התשובה לא היה לו בראש את כל החשבון שהוא הסביר לי, אלא שהראש שלו כבר היה מכוון לאמת.

הוראות והנהגות

א. פעם אחת שאלתי את החזון איש – האם מותר להפסיק באמצע הלימוד כדי להרים חפץ שנפל על הרצפה ולהניחו במקומו? השיב לי החזון איש: מותר, מכיוון שאם טבע האדם להרים ולא להתעלם זה גם מצוה.

ב. החזון איש התבטא על הצעת שידוך אחת שעלתה על שולחנו: "זה שידוך מן השמים", אך לבסוף השידוך לא יצא לפועל. שאלתי את החזון איש היתכן ששידוך מן השמים לא יצא לפועל? הוא ענה לי: הבת קול שמכרזת בת פלוני לפלוני היא "שדכן טוב", אך אפשר להחמיץ גם הזדמנות שניתנה מן השמים.

ג. בענייני שידוכים שאלתי אותו: מאיזה גיל צריך להתחיל לשמוע הצעות, שהרי מה שכתוב במשנה במסכת אבות בן י"ח לחופה לכאורה לא נוהג בימינו, כיון שהיום צריך יותר זמן כדי להתבגר? והוא ענה לי בשאלה: האם בן שלוש עשרה למצוות גם לא נוהג היום? למעשה הוא הורה שעד גיל עשרים וארבע אפשר להישאר ללמוד בישיבה.

ד. פעם שאלתי אותו בעניין מעשר כספים, וענה לי שכל בחור ישיבה הוא עני אמיתי, גם אם ההורים שלו אמידים, בתנאי שלא הניחו על שמו כסף בבנק.

ה. הרב ראובן שלמה ספיר חלם חלום לא טוב וביקש ממני לשאול את החזון איש בעניין "הטבת חלום". החזון איש ענה שכיום לא צריך לדאוג מחלומות ואין בהם ממש, ואם בכל אופן רוצים לעשות משהו להרגשה הטובה – יש לתת מטבע לצדקה (ולא הסכים לעשות הטבת חלום).

ו. תקופה מסויימת למדתי בחברותא עם החזון איש והיו לו בעיות במעיים שבעקבותם נאלץ להפסיק ולצאת כמה פעמים תוך כדי הלימוד. שאלתי אותו: האם אני צריך לעמוד כל פעם שהוא נכנס או די רק בפעמיים ראשונות? והוא השיב: "תעשה הידור בכל פעם שאני נכנס". סבא הסביר, אם יש מצוה – צריך לקיימה ולא למחול עליה, וכן אם ראוי לכבד אדם גדול מוטב לו שלא ימחול על כבודו. (עיין רמב"ם עדות פ"א ה"ב, וקידושין לג:).

ז. בחג הסוכות הייתי נוכח בשעה שהחזון איש נכנס לסוכתו ושם ישב אדם חשוב עם עיתון בידו. אמר לו החזון איש: "לא קוראים עיתון בסוכה" – מיד הוא יצא והמשיך לקרוא מחוץ סוכה. [כל ימי לא ראיתי את החזון איש קורא עיתון, מלבד פעם אחת שהוא קרא עיתון ואמר לי שמפני חולשתו איננו יכול ללמוד].

ח. החזון איש סבר שהכיפה צריכה לכסות את רוב הראש, ואכן סבא בעצמו הקפיד על זה, ופעם אחת אף העיר לאחד מנכדיו על כך.